

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพปัจจุบันที่เศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วสตรีจึงต้องออกหารายได้นอกบ้าน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระให้ครอบครัว แต่สตรีส่วนใหญ่มิได้มีการศึกษา โดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สตรีมีอัตราการไม่รู้หนังสือร้อยละ 80 เป็นผู้ที่อยู่ในวัย 20-39 ปี (คณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว 2524 : 1-2) ทำให้ไม่มีความรู้ความสามารถที่จะปรับปรุงและพัฒนาอาชีพที่ทำได้ให้ก้าวหน้า อันเป็นการเพิ่มรายได้ ให้ทันต่อสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน สตรีจำนวนหนึ่งจึงต้องเปลี่ยนไปประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอาศัยความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพมากนัก ได้แก่ อาชีพที่ต้องใช้แรงงาน หรืออาชีพที่ต้องเสื่อมเสียศีลธรรม ซึ่งการประกอบอาชีพดังกล่าว มีอัตราการเสี่ยงต่ออันตรายอันเกิดจากอุบัติเหตุและโรคนิยใช้เจ็บสูง จะเห็นว่าปัญหาสำคัญ ที่สำคัญที่สตรีต้องประสบในปัจจุบันมี 3 ประการ คือ การขาดการศึกษา ความยากจน และสุขภาพอนามัย ซึ่งปัญหาทั้ง 3 มีความสัมพันธ์ซึ่งส่งผลกระทบต่อถึงกันและกันได้ (วัลยา ชูประติษฐ์ 2526 : 34)

เมื่อพิจารณาจากปัญหาของสตรีทั้ง 3 ประการ แล้วพบว่า การที่จะแก้ปัญหาคความยากจนและสุขภาพอนามัยได้ นั้น สตรีจะต้องมีการศึกษา เพราะการศึกษาจะช่วยให้สตรีรู้จักหนทางและวิถีทางรักษาสุขภาพร่างกายให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมไม่ต้องเป็นทาสของความเจ็บป่วยและยังทำให้สตรีมีโอกาสก้าวหน้าพ้นสภาพยากจน และพัฒนาความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพที่เหมาะสม (อุทัย บุญประเสริฐ 2527 : 8)

การให้การศึกษาแก่สตรีจะทำให้สตรีสามารถพัฒนาตนเอง ด้านสมอง ความคิด จิตใจ และการกระทำ ซึ่งจะส่งผลให้สตรีได้พัฒนาความคิดความสามารถในการพัฒนาตนเองและชุมชน ประกอบกับประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย กำลังนำแนวคิดทางการพัฒนาแบบคุณภาพ (Qualitative Development Approach) มาใช้ ผู้หญิงที่ได้รับการศึกษาที่ดี เปรียบเสมือนผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) มาสู่ครอบครัว และสังคมประเทศชาติ เพราะเป็นที่ยอมรับ

รับแล้วว่า การให้การศึกษาผู้หญิงหนึ่งคน เปรียบเสมือนให้การศึกษาแก่ครอบครัวหนึ่งทั้งหมด (อุ้นตา นพคุณ 2529 : 167) ถึงแม้ว่าปัจจุบันรัฐบาลจะพยายามกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนโดยเฉพาะสตรี ซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษามากับขั้นพื้นฐานทั่วไปแล้วไม่ได้รับการศึกษาต่อ อันมีสาเหตุมาจากการบริการของรัฐในด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนยังไม่ทั่วถึง สตรีบางกลุ่มไม่มีโอกาสรับการศึกษาประกอบด้วยสตรีมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ต้องช่วยหารายได้ให้แก่อุปการครัว จึงเป็นผู้ที่ด้อยการศึกษาและล้มหนังสือ หรือเป็นผู้ที่ไม่รู้หนังสือ สิ่งสำคัญประการหนึ่งสถาบันทางครอบครัว ศาสนา และการศึกษา ได้ปลูกฝังค่านิยมที่ว่า ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องเรียน

จากสภาพความบกพร่องของการศึกษาในระบบโรงเรียน ทำให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งมากขึ้นทุกขณะ เนื่องจากการศึกษานอกระบบโรงเรียน นอกจากจะมุ่งสอนให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการแสวงหาข้อมูล มีทักษะในการประกอบอาชีพส่งเสริมวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นเครื่องมือในการหารายได้ (อุคม เขยทิวังศ์ 2527 : 8) แล้วยังเป็นการศึกษาที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหา แก่ความทุกข์ยากของประชาชน และการศึกษาทำให้ประชาชนมีความสุข โดยการให้มีชีวิตประสมกลมกลืนกับสังคมและสภาพแวดล้อมอย่างราบรื่นสามารถทำได้โดยการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน (โกวิท วรพิพัฒน์ 2516 : 24)

ในปัจจุบันหน่วยงานหลักในระดับกระทรวง ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศทั้ง 5 หน่วยงาน คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงอุตสาหกรรม (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ม.ป.ป. : 343) ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวมีหน่วยงานระดับกรมที่มีบทบาทในการให้การศึกษาแก่สตรีในลักษณะการศึกษานอกโรงเรียนค่อนข้างมากและชัดเจน ซึ่ง สุธิตา แสนสุข (2526 : 50) ให้ทำการวิจัยไว้ คือ กรมพัฒนาชุมชน กรมประชาสัมพันธ์ กรมแรงงาน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กระทรวงมหาดไทย กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตามการที่หน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ได้จัดโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่สตรี ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง ก็ยังไม่สามารถทำให้การดำเนินงานใน

ลักษณะดังกล่าวมีประสิทธิภาพ และบรรลุนิติประสงค์ ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้น ก็คือ ปัญหาของการประสานงาน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2530 : 64) อันมีสาเหตุมาจากการทำงานซ้ำซ้อนกันอันเกิดจากการแย่งกันทำงานเป็นผลให้สิ้นเปลืองทรัพยากรโดยไม่จำเป็น (สุภรณ์ ศรีพิทล 2523 : 135)

การประสานงานเป็นหลักสำคัญอันดับแรกในการบริหารงาน (อรุณ รักธรรม 2522 : 21) ดังนั้นการประสานงานในระหว่างหน่วยงาน จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการประสานงานนั้นก่อให้เกิดการทำงานเป็นหมู่คณะ ลดความขัดแย้ง ประหยัดเวลา เงิน วัสดุ และสิ่งของในการดำเนินงาน ป้องกันการทำงานซ้ำซ้อน ช่วยให้ทุกคนทุกฝ่ายเข้าใจทราบถึงนโยบาย และวัตถุประสงค์ขององค์การได้เป็นอย่างดี และยังก่อให้เกิดการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้ดีขึ้นด้วย (สมพงษ์ เกษมสิน 2521 : 164)

ผู้วิจัยได้เห็นความจำเป็นของการประสานงานในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงได้ทำการวิจัยในเรื่องนี้ เพราะการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะได้ผลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับ การประสานงานของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐบาล 5 กระทรวงหลัก กล่าวคือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ และกระทรวงอุตสาหกรรม นอกจากนั้นยังเป็นการสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษานอก โรงเรียนฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534 ซึ่งเน้นการประสานงานทั้งด้านนโยบายการจัดทำแผนโครงการของหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งภาครัฐบาลและเอกชน (กรมการศึกษานอก โรงเรียน 2530 : 43) อีกด้วย และผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นบริเวณที่พิเศษต่างจากบริเวณอื่น ๆ ของประเทศไทย คือ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นจุดล่อแหลม ทั้งในทางการเมืองและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ เพราะเป็นจังหวัดที่มีชาวไทยนับถือศาสนาอิสลามอาศัยอยู่ ร้อยละ 73 ของประชากรทั้งหมด (สำนักนายกรัฐมนตรี 2524 : 21-29) ซึ่งในบริเวณดังกล่าวไม่ค่อยจะมีนักวิจัยทำการวิจัย เนื่องจากพื้นที่เกรงปัญหา อุปสรรค ทั้งทางด้านการเมือง ความปลอดภัย ตลอดจนการคมนาคม ทั้งนี้โดยการศึกษาจากหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอของ กระทรวงหลักทั้ง 5 กระทรวง ซึ่งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่อยู่ในระดับวางแผนและระดับปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบในการพัฒนาโดยตรง นอกจากนั้นยังเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างใกล้ชิด และยังมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนอีกด้วย ซึ่งผลจากการวิจัยจะได้

เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่องได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางให้หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อลดปัญหาความซ้ำซ้อนและความสูญเปล่าในการดำเนินงาน อันเป็นการปรับปรุงงานด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมาย และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาของสตรีให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานในการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และสาเหตุของปัญหาในการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดและระดับอำเภอของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก เกี่ยวกับการประสานงานในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประสานงานของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลักในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากับหัวหน้าส่วนราชการ ระดับจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอของ 5 กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยบุคคลในตำแหน่งต่อไปนี้

1.1 หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด ได้แก่ พัฒนาการจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ประมงจังหวัด เกษตรจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด แรงวัยพัฒนาชนบทจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด แรงงานจังหวัด ประชาสงเคราะห์จังหวัด และผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด รวมทั้งสิ้นจังหวัดละ 9 คน

1.2 หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ได้แก่ พัฒนาการอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ เกษตรอำเภอ และศึกษาธิการอำเภอ รวมทั้งสิ้นอำเภอละ 4 คน

อนึ่ง การที่ผู้วิจัยเลือกประชากรกลุ่มนี้มาศึกษา เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า บุคคลตามตำแหน่งดังกล่าวเป็นตัวแทนของหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ที่มีบทบาทและจัดกิจกรรมในการให้การศึกษาออกโรงเรียนแก่สตรีมากและค่อนข้างชัดเจน (สุธิดา แสนสุข 2526 : 50) ประกอบกับเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว และยังมีส่วนใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรงอีกด้วย แต่จะไม่ศึกษาถึงระดับตำบล เนื่องจากตัวแทนของหน่วยงานใน 5 กระทรวงหลักที่ปฏิบัติงานพื้นที่ระดับตำบล มีไม่ครบทุกหน่วยงาน มีเกษตรอำเภอ พัฒนาการอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ

2. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาสภาพการประสานงาน ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานทั้ง 5 กระทรวงหลัก ในการจัดโครงการทางการศึกษาออกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะศึกษาเฉพาะโครงการที่ผู้เข้ารับการอบรมเป็นสตรีและเป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ โครงการวางแผนครอบครัว โครงการอนามัยแม่และเด็ก โครงการอาหารและโภชนาการ โครงการอนามัยครัวเรือนและโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มทุนความรู้ และทักษะอาชีพ ได้แก่ โครงการกลุ่มสนใจ โครงการประดิษฐ์ดอกไม้ผ้า โครงการฝึกอบรมวิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม เสริมสวย เป็นต้น

3. การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะโครงการทางการศึกษาออกระบบโรงเรียน ที่จัดโดยหน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ในปีงบประมาณ 2529-2531

4. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงสภาพปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะ รวมทั้งความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ เกี่ยวกับการประสานงานของ 5 กระทรวงหลัก ในการจัดการศึกษาออกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัยกระบวนการประสานงานของ แมคฟาแลนด์ (Dolton E. McFarand) 7 ด้านด้วยกันคือ

4.1 การสร้างการมีส่วนร่วม

4.2 การประสานแผน

- 4.3 การปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- 4.4 การปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ข่าวดสารข้อมูล
- 4.5 การระดมทรัพยากรเพื่อการแก้ไข้ปัญหา
- 4.6 การประสานสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
- 4.7 การตัดสินใจร่วมกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ โดยผู้ตอบได้ตอบตามสภาพและความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง อันเนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องโดยตรง กับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การประสานงาน หมายถึง การที่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งใน 5 กระทรวงหลัก ได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการต่าง ๆ ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย การสร้างการมีส่วนร่วม การประสานแผน การปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การระดมทรัพยากรเพื่อแก้ไข้ปัญหา การประสานสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และการตัดสินใจร่วมกัน

2. สภาพการประสานงาน หมายถึง การที่หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดใน 5 กระทรวงหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยพิจารณาจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ และเมื่อปฏิบัติแล้วมีปัญหาหรือไม่มากนักเพียงใด

3. หน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก หมายถึง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอุตสาหกรรม

4. สตรี หมายถึง ผู้หญิงทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป ซึ่งพันเณรศึกษาศึกษาภาคบังคับที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

5. จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สงขลา และสตูล
6. การศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรี หมายถึง โครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม ที่จัดขึ้นเพื่อให้ความศึกษาแก่ผู้หญิงไทยพุทธและไทยมุสลิมที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป ซึ่งหันเหจากการศึกษาภาคบังคับ ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้ จากวัตถุประสงค์ของโครงการและกลุ่มบุคคลที่เข้ามาร่วมในโครงการ จะต้องเป็นโครงการที่จัดขึ้นให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ โครงการวางแผนครอบครัว โครงการอนามัยแม่และเด็ก โครงการอนามัยครัวเรือน และโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะอาชีพ ได้แก่ โครงการกลุ่มสนใจอาชีพ โครงการประดิษฐ์ดอกไม้ผ้า โครงการฝึกอบรมวิชาตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม เสริมสวย
7. การสร้างการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่หน่วยงาน 5 กระทรวงหลักจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การประชุมร่วมกันเกี่ยวกับหลักการแนวทางและนโยบาย รวมถึงลดจนการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาและความต้องการของสตรีร่วมกัน รวมถึงการดำเนินการร่วมกันและการติดตามผลช่วยกันด้วย
8. การประสานแผน หมายถึง การที่หน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก วางแผนร่วมกัน ดำเนินการร่วมกัน จัดทำแผนร่วมกัน และแจ้งแผนการปฏิบัติงานให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทราบ
9. การปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ หมายถึง การที่หน่วยงานใน 5 กระทรวงหลัก ร่วมประชุมชี้แจงร่วมกันเพื่อปรับกิจกรรมการให้ศึกษานอกระบบ ได้แก่ เนื้อหาวิธีการ หลักสูตรการเรียนการสอน เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกระทันหันให้สามารถดำเนินการได้และทันเวลา
10. การปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และข่าวสารข้อมูล หมายถึง การที่หน่วยงานใน 5 กระทรวงหลัก จัดให้มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารข้อมูล อย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้ข้อมูลและรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ
11. การระดมทรัพยากรเพื่อการแก้ไขปัญหา หมายถึง การที่หน่วยงานทั้ง 5 กระทรวง

หลัก ให้ความร่วมมือและขอความร่วมมือ รวมถึงการร่วมกันสำรวจทรัพยากรในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เช่น วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร วิทยากร บุคลากร อาคารสถานที่ เป็นต้น

12. การประสานสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ หมายถึง การที่หน่วยงาน 5 กระทรวงหลัก ร่วมกันประชุมชี้แจง เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันและมีการออกคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน 5 กระทรวงหลักถือปฏิบัติ

13. การตัดสินใจร่วมกัน หมายถึง การที่หน่วยงาน 5 กระทรวงหลักร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งคณะกรรมการ และร่วมกันพิจารณาระบุประเด็นปัญหา ร่วมกันในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และมีการสั่งการให้เกิดผลการปฏิบัติ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำข้อมูลของผลการวิจัย ไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะแนวทางการประสานงานในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่สตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดทันต่อเหตุการณ์ และยังเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะให้หน่วยงานอื่นได้ทราบแนวทางปฏิบัติ ซึ่งจักความซ้ำซ้อน และลดความสับสนเปลืองในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการนั้น ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความสุขความพอใจกับผลงานที่สำเร็จ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย